

GIÁ BÁN

HỒNG PHÁP	NGOẠI QUỐC
Mỗi năm 1.500	4.50
Sáu tháng 7.50	4.50
Ba tháng 1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M.
TRẦN-DINH-PHIÊN. — Ai đăng
quảng cáo, việc riêng, xin thường
ngay trước.

TIẾNG-DÂN

Chức nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỖNH-THÚC-KHANG
Quản lý
TRẦN-DINH-PHIÊN

La Voix du Peuple
Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÂN

55 123, Đường Đông-Ba, Hố
Giấy-thếp số 1 số 62
Giấy-thếp: TIENG-DAN 802

Sùng bái anh
hùng, không chỉ
hâm mộ cái tên,
mà cốt tại việc
làm.

CHÁNH GIỚI ÂU CHÂU LẠI QUAY LẠI

THÊ-KỲ 19 SAO?

(Hai nhà-tin đồ Nà-phê-Luân)

Độc Tể-tướng số 673 ra ngày 14
mars 1934, trong bài « PHO-NGHI
VỚI...NÀ-PHÊ-LUÂN », ông Lương-
Phát có nói: « Lối độc tài của Nà-
phê-Luân, ở Âu châu, trừ đồ đệ
Mát-xô-lơ-ni và Hít-le ra, không còn
ai nữa... »

Mát-xô-lơ-ni và Hít-le là hai tay
cờ trong chánh giới Âu châu
hiện thời, đương hăm hăm thí cái
thả đoạ độc tài ở Ý và Đức, ảnh
hưởng rung động cả toàn Âu, ai đã
đọc báo-tướng đã hiểu rõ. Ông Lương-
Phát nói thế, chẳng qua thấy chỗ
hàng vi của hai nhà đại chánh trị
kia có vẻ hàng ngang, ngang gang,
lên hoét và xuống hoét, tương
tự với nhà đại anh hùng Nà-phê-
luân mà thôi, chứ chưa có cái
chứng gì chắc chắn, rõ ràng hai
nhà đại có cái tâm lý sáng suốt Nà-
phê-luân mà thực lòng làm tin đó.

Mới rồi kỳ giá độc báo thấy được
một chuyện, chuyện ấy là ra hai
nhà chánh trị này, không chỉ hành
vi bất chấp luật lệ của Nà-phê-
luân, mà trong tâm lý cũng đang bắt
chước bắt chước. Xin thuật như
dưới, gọi là làm chứng cho cái
thuyết « đồ đệ » mới trên:

Gần đây Mát-xô-lơ-ni, tay
sợm một vở kịch, đặt tên là « Tuổi
trăm ngày » (Les Cent jours). Tán
kịch mới này có diễn tại nhà Hít-
le ở Berlin và nước Đức. Tán
kịch này bắt đầu kể lịch sử Nà-phê-
luân vào khoảng ở đảo Ebe trên và
đảo Saint Helène. Nguyên từ ngày
ông ta trốn về trạng hương để chờ
cho đến ngày thất bại, chôn một
trăm ngày, nên đặt tên là « Tuổi
trăm ngày ».

Lần đầu tiên, Hít-le cùng
toàn thể các viên chức và các nhà
oán nghị từ danh thần hành tới
xem. Trong hội nghị hôm ấy, quang
cảnh nào nhất, người ta cho là
ngày kỷ niệm một thế kỷ nay chưa
từng có.

Bản kịch ấy chính tay Mát-xô-lơ-
ni và một người nữa là Forzano
cùng biên tập ra. Người đóng vai
Nà-phê-luân bữa diễn kịch ấy lại
là một nhà kịch giới từ danh mới
đi khảo sát nước ngoài về, ai cũng
khâm ngợi là vai trò tuyệt diệu.

Đến kịch, xem kịch, tuy là việc
nhỏ, song xem một chuyện đó, thấy
rõ tâm lý hai nhà trọng yếu ở
chánh giới Âu châu ngày nay,
thấy tình trạng hướng nhà anh
hùng nước Pháp về thế kỷ 19.
Đó là một lần làm cho toàn Âu đều
chấn động.

Có nhà triết học nói: « Dân trí
khá thông minh đến cái thuyết một
đời không có anh hùng nữa. Cái
thuyết ấy còn ở đâu xa kia, chờ đến
thời kỳ ngày nay thì phần đông họ
còn chưa tránh khỏi cái nạn làm họ
sợ hãi một số lý luận hàng kia. Vay
ở đây của họ Nà-phê-luân xuất
hiện nữa.

Kim-sinh

VAN-VAN

Nhân ngày kỷ niệm đồ bát châu niên CỤ PHAN-TÂY-HỒ

Tám châu niên đồ bát châu niên.
Nghe đến một non sông chia lịch mệnh.
Nên lúc non sông em đi nổi gông,
Chấn xuất vàng thau lịch mệnh trong người.
Anh khua bể cạn em căng chèo xuôi,
Bao mưa gió thổi trời và bể đất.
Em còn đó sao anh dấu vầng trăng,
Ngồi rên rên vầng trăng giọt mưa rơi.
Rày mai xấp Á châu Âu,
Trời cao ai chẳng, bể sâu ai đó?
Bao sương rơi đọng đó cây no,
Kìa mình gầy gầy, nọ tại đất, mất má.
Kể trời trời đất đất xa xôi,
Giống má mòng, giống bao giờ linh lược.
Chàng gọi đời ai khỏe sức như anh,
Non Hoàng hôn Quê đất cao thanh,
Trong đường có n lịnh chẳng chẳng nhĩ!
Khắc cũng một thời ta đánh hồn anh!
Xin xác không mà đời ta đời linh hồn,
Họp nhiên chánh khí trường tồn!

S. N.

Bát rượu lậu oan

Lần này chuyện bắt rượu
lậu, nhiều người bắt phạt
oan, bắt oan bắt oan bắt oan
lầu, say được bao nhiêu
viên Dân biểu gọi là Quan
Khâm nói về việc ấy, lược
đăng như dưới:

Kinh trình quan Khâm sư,

...Rượu không thuế nhà nước đã
cấm mà còn nấu lậu, thì phạt phạt
rồi, nhưng bắt tại trong nhà, trong
vườn, hay là một chỗ nào mà có
người hiện đương làm việc phi
pháp đó thì phạt mới khỏi oan: Còn
ở ngoài đồng thì chủ có đất có thể
nào canh giữ luôn được, mà bắt bắt
được rượu lậu hay là những vật
chất và khí cụ làm ra rượu lậu chủ
nào mà trách phạt chủ đất, thì khổ
cho người có đất biết chừng nào!
Thí dụ người có năm bảy sào
đất, làm ra dăm mía, dăm dâu, dăm
bắp, dăm lúa v. v. chẳng ai cả mùa
cắt theo mà giữ; trong khi đêm
lối, những đứa làm chuyện phi pháp
đem rượu lậu hay là đồ làm ra rượu
lậu vào đất của người kia thì có
biết đâu; kịp khi Thương chánh
đến bắt thì đất ai tại này, có oan
không?

Hướng chỉ theo luật này thì kẻ
thủ oan lại còn dễ làm sự phao vu
lầm, hề thủ người nào thì kiểm li
lưu rượu lậu hay là đồ bắt bắt bắt
đó, lên để vào trong đất người ấy,
rồi sách Thương chánh đến bắt;
chủ có đất phải bị lụy ngay, hoặc
phạt, hoặc giam, hoặc tịch biên tài
sản. Bảo thủ một cách màu nhiệm
li ai biết, thiên gì đến làm.

Bọn nấu rượu lậu phần nhiều là
dựa vào đất không có đất, giá sử
chúng nó có đất cũng không đủ gì
đem đồ cấm vật để trong đất mình,
vay thì đồ đồ lậu đó, một là kẻ
không phải chủ đất đem đến, hai là
kẻ thủ oan đem đồ phao vu; chính
đất đó là đất của người lương thiện
mà khi bắt được rượu lậu tại chỗ
ấy, Thương chánh lại tịch biên tài
sản mà trách phạt chủ đất. Bón ra
người lương thiện phải chịu tội thế
cho đứa gian, luật này thì hành ra
mất là công bình mà thành một
điều áp chế.

Nay đương thời kỳ cải cách,
những đứa mà có thể làm lụy cho
kẻ vô tội, tưởng Chánh phủ cũng
nên xét mà sửa đổi lại, vậy chúng
tôi xin: về khoản bắt rượu lậu trả
bắt được trong nhà vườn, người
nào xét quá không phải bị ai phao
vu thì cứ tịch biên tài sản phạt; còn
bắt được ở ngoài đồng hoặc ở rừng
rào xa vắng, thì có bắt được

NHẬT - BÀN BÀN PHÁ GIÁ HÀNG

«Cách đây hơn một năm, tại Hít-
le-nghệ-viên nước Anh, một nghị viên
đương lên là giác cái nạn cạnh tranh
của Nhật bản trong công nghiệp tơ
lụa, có đưa ra một cái áo lót giá chỉ
4 phẩy lăm để làm chứng.
«Cái nạn cạnh tranh ấy, từ bấy đến
nay, mỗi ngày mỗi rần rớn. Tháng
11 vừa qua, báo giới Ý nổi lên nói
về việc hàng Nhật tràn sang thị
trường Địa trung hải, mà giá hạ
hơn giá hạ nhất ở Âu-châu và Mỹ-
châu đến 35% lận.
«Đưa luận nước Pháp cũng lấy làm
lo ngại: Ngày 22 tháng 12 năm
ngoài, trong một tờ báo tri, phòng
Thương mại Roubaix có nói rất rõ
ràng về việc cạnh tranh Nhật bản
trên thị trường Pháp:
«Đương lúc toàn cả thế giới bị
khủng hoảng như thế này, mà xuất
xuất cảng của Nhật trong 3 tháng đầu
năm 1933 lên đến 1.553 triệu eyens,
còn cũng trong khoảng ấy năm
1932 chỉ có 937 triệu mà thôi, (đồng
eyens từ 1931 về trước giá độ 12140;
đến năm 1932, sụt xuống 8750; nay
chỉ còn độ 51 thôi). Đồng thời
xuất nhập cảng những nguyên liệu
mà Nhật dùng làm thành đồ này áp
cũng tăng lên nhiều lắm.
«Về công nghiệp tơ lụa, số máy dệt
ở Nhật nhiều xấp năm số máy dệt
ở Lyon.
«Về sản xuất, xuất sản của
Nhật năm 1925 chỉ có 2 triệu kilô,
mà năm 1932 đến 29 triệu, đến năm
1933 thì nước Nhật lên bậc nhì
trong các nước sản xuất tơ nhện tạo
trên thế giới.
«Về lông cừu, Nhật hiện là một hạn
hàng lớn như của Úc-dại-lợi mua
đến (693.000 ban, balles), hơn Anh
đến 50.000, và sắp thành một nước
xuất cảng đồ bằng lông cừu bậc
nhất trên thế giới.
«Về vải bông, từ 1928 đến 1933,
xuất xuất cảng của Nhật tăng lên
43,3%, còn xuất xuất cảng của Pháp
sụt xuống 73,5%, của Anh sụt xuống
43,2%. Trong 8 tháng đầu năm 1933
Nhật bán 1.568 triệu yards (gần
bằng 1 thước tây), vải bông, còn
Anh chỉ bán được có 1.549. Từ nay
sắp rồi, chỉ một nước Âu - độ mà
Nhật có thể nhập cảng 400.000
triệu yards mỗi năm, theo hiệp ước
Nhật-Ấn mới ký.
«Nhật xuất cảng của Nhật về tất cả
các thứ hàng sơ dĩ tăng lên một cách
man chóng như thế là nhờ bán giá
quá rẻ, về một cách không ai tưởng
tượng đến.
«Ở miền Jara (thuộc Thụy-sĩ) đồng
hồ của Nhật đều bán theo ki-lô, cứ
mỗi ki-lô là 36 quan tiền Thụy-sĩ.
«Ở Hà-lan, xe đạp Nhật chỉ bán có
5 florins, tức 50 phẩy lăm Pháp (5
đồng bạc ta); mỗi chiếc; ruột xe đẹp
ofo; còn xe hơi thì mỗi chiếc chỉ giá
có 50 livres sterling.
«Ở Ấn độ Hà lan, về thương
mại, Nhật đứng bậc nhất rồi.
«Ở Nam và Trung-Mỹ, trong 6
tháng đầu năm 1933, xuất nhập
cảng hàng hóa Nhật tính có
đến 16.570.000 mắc (marks), còn
diện thân đưa phạm tội ấy háy trách
phạt, không thì thôi.
«Mấy lời thành thực, đem tình hình
thiệt hại của dân trình Quan lớn,
nhờ Quan lớn xét nghĩ thế nào làm
phước cho biết.

Ban Thương trợ
Trung kỳ Dân viện

THẾ GIỚI THỜI BÌNH

cũng trong khoảng ấy về năm 1932
thì có 8.316.000 mắc thôi.
«Xưa nay đồ chơi trẻ con Đức
chiếm phần hơn ở Huế kỳ, nay cũng
phải nhường bước cho đồ chơi sản
xuất ở Nhật.
«Công nghiệp thủy tinh ở Tiệp
khắc xưa nay vẫn có tiếng, mà nay
cũng phải nhường bước.
«Còn nói chỉ ở các thuộc địa Pháp,
như ở Phi châu, vải bông Nhật giá
cả 78 mắc thôi, mà vải bông Pháp
giá lại không thể tính được 215 được.
Vi thế nên ở Senegal năm 1932, tuy
vải bông Nhật bị đánh thuế thương
chánh nặng thêm mà xuất nhập cảng
cũng đến 200.000 ki-lô; ở Madagas-
car giá hàng bằng tơ nhện tạo của
Nhật hạ hơn giá sản phẩm sản
xả ở Lyon. Ở Maroc cũng
vậy.
Trên là một bài đăng trong báo
«Notre Temps» ở hén Pháp. Chúng tôi
có ý dịch ra để chứng cho tình hình
đời khó của nhân dân Nhật bản như
đã nói trong một số trước.
Theo cách biên thông thường thì
phần bán hàng càng chạy thì càng
được nhiều lãi; càng được nhiều
lãi thì tình trạng sinh hoạt càng cao,
càng sung sướng. Các nhân vậy mà
một nước cũng vậy. Nhưng ở đây
là trường hợp bán phá giá đến
không thể hiểu theo lý thông
thường được. Nói «bán phá giá»
thì thường là bán rẻ hơn, như cái
áo lót bán 4 mắc giá vốn đến 7 mắc
không biết chừng. Nhưng ở đây bán rẻ
vốn mà lại lãi có khi đến 50 xấp.
Các nhà tư bản Nhật họ lại há đại
đến nỗi không biết điều ấy hay sao?
Thật nhiên họ có cách gì để lại cái
số lợi đó, họ mới bán phá giá như
thế.

Cách gì?
1) Cây thế lực chính phủ thì hành
chế độ bảo hộ mậu dịch trong nước,
đặt giữ độc quyền mà tăng giá
hàng lên cao, cao thế nào đến lấy
lại được số lợi về hàng hóa xuất
cảng mà còn có dư nữa mới được.
Vi dụ như cái áo lót Nhật giá vốn
là 7 mắc, họ bán ở ngoại quốc chỉ 4 mắc,
nhưng bán trong nước thì 14, 15 mắc.
Ấy là một cách mà các nước thường
dùng, như năm 1930, giá áo lót một
tấm thép sợi ở Đức là 600 mắc mà bán ra
ngoại quốc chỉ có 620 mắc, còn bán trong
nước thì lại đến 780 mắc. Thế là rút cục
người tiêu phí trong nước chịu thiệt
hại, mà hàng tiêu phí phải phải đóng
về phải vô sản.
2) Họ tiền công thợ xuống thêm
tệ để bớt giá sản phẩm. Như như báo
này để cho đọc giả biết tiền
công thợ đặt ở Nhật là bao nhiêu
rồi. Ấy cũng là một cách có thiệt hại
cho hàng vô sản nữa.
3) Xin chính phủ phụ cấp cho
Nhưng chính phủ lấy tiền đâu mà
phụ cấp? Không phải lấy tiền thuế
là gì? Mà những người nộp thuế
phần nhiều là ai? Cũng là những
người ta để gọi đến trên kia: người
tiêu phí và thợ thuyền.
Ấy, nói tóm lại một câu là dân
nghèo Nhật phải chịu khổ cho bọn
tư bản Nhật ăn xôi, hay là nói cho
rõ hơn: phải chịu các món tiền phí
trong việc cạnh tranh của các nhà
tư bản Nhật trên thị trường thế giới
vậy. Vi thế nên mới biên có hàng
triệu người đói khổ, phải bầm bụng
bán con mà nuôi sống vậy.

M. S.

Nước Pháp cũng muôn chiêm Tây - Sa Quần - Đảo

Tin Nam-kinh. Trung ương xã
diễn nói: «Sau nước Pháp đã chiếm
9 hòn đảo nhỏ ở gần Tây-Sa quần
đảo (nằm trên các đảo đã có đăng),
nay báo giới Pháp lại có xúi chiếm
luôn Tây-sa quần đảo nữa.
Báo kỷ viện là rằng đảo ấy là con
đường mà ngọn gió viêm nhiệt mùa
hạ và mùa thu phải trải qua mà
sang xứ Annam; nếu không đặt
thiên văn đài ở đảo ấy mà báo tin
trước cho xứ Annam thì không
cách gì phòng ngừa được luồng gió
ác nghiệt kia v. v...
Tra theo hội nghị Viễn đông khi
tượng đại năm Dân quốc 19, nghị
án đã thông qua, xin chánh phủ
Tàu phải lập thiên văn đài ở đảo
ấy; đại biểu Tàu trình lên Hải quân
bộ và cả kế hoạch kiến trúc, nhưng
chánh phủ vì không có phí khoản
mà bãi đi. Nay Thiên văn đài
Trung ương nghiên cứu viện đã
trình lại chánh phủ cái nghị án ấy,
xin tiền hành sớm, kêu người Pháp
mượn có mà chiếm hóa hóa kia».
Đại lục Á châu là đất Tàu kia
thiếu gì vùng đất tốt, Nhật chiếm
Mãn châu, Anh dóm Vân-nam, Nga
rinh Mông cổ. Đông-dương ta có
nước Pháp làm đầu cũng chia một
miếng địa như hai ông Khách-Quan
đã nói ở báo trước, chứ cái đảo
này ở cách ngoài biển không người,
có chiếm cũng không được ích lợi
là bao.
Tuy vậy, ở xứ ta cứ xảy ra cái
ngọn gió bão mà luồng gió bão kia
là do con đường mấy hòn đảo ấy
mà sang ta, như nước Pháp chiếm
được, có làm dài thiên văn đài mà
báo tin cho xứ ta biết sớm thì càng
lợi ích sao? X. X. X.

Văn minh đầu giá
(Lời vật cũng có thể được hưởng
cái ơn văn minh)
Thế giới văn minh ngày nay, dần
chưa cho là cực điểm cũng đã lên
bộ lắm rồi; một cái chứng rõ ràng
là trong loài vật mà có thể được
chịu cái ơn văn minh. Không trách có
nhà học giả cho là «văn minh đầu
giá». Xem mấy chuyện dưới đây:
1) Hitler mới cầm chánh quyền
nước Đức, đối sách vô, bài xích
đáng khác mình và đuổi người Do-
thái, rồi là một tay độc tài. Kể đó
lại hạ một cái mệnh lệnh rất mới
là không được ngược đãi các
loài vật cầm (loài không kêu, không
nói).
Mới nghe chuyện trên ai cũng
tưởng là việc trái nhau, vì là ngược
đãi người mà lại thương yêu loài vật.
Song thực ra là một ý xấu: đối sách
bài xích khác là muốn cho người
ta căm, tức là cái bản ý thương vật
cầm, nghĩa là Hitler «ta căm» mà
bản cái văn minh cho loài vật ngược
miệng họ thì giá càng đắt hơn.
2) Sở vụ đại thần Tô cách Lan lại
càng văn minh hơn: ở miền biên
Lục xứ nó Từ có thứ bài từ kỳ dị,
thành thói quen xấu, thần sĩ Anh
thường tới xem lấy làm thích ý, nên
nhiệm người ức xem. Trước kia họ
con thú gì ra thì người ta hay
dùng làm cách khuấy rối nó. Mới
rồi có tờ thông cáo rằng con thú
kia là thành thói quen xấu, nên
không sự gì nguy hiểm đến quốc
Anh. Và lại có điều hay lạ, khiến
cho thần sĩ thích xem, cảm không
được nhiều hại nó. Thế là con thú
kia được hưởng ơn văn minh.

S.

CHUYỆN ĐỜI

Một tối xem hát hay là chuyện đi lễ Phật

Đầu năm người mình thường có cái tục
đi lễ Phật làm cho các trường hát trường
nào cũng chật ních. Lạ nhất là năm nay
từ ngày ra lễ đến nay chưa có thì giờ
rảnh rảnh cũng chưa nói chuyện đi lễ
Phật. Mỗi đến đây nay tuy hoa mai sắp
tàn, mai ruy lết màu phai, nhưng tới
mới tới lễ trường hát. Một rằng hát
trường thì sự các độc giả cũng, rằng Lạc-
phần là hủ, nên phải nói thật rằng cái tài
«chuyện đời» có hồi mất. Vậy, nên phải
chuyện đời cũng đi tìm chuyện mà vui
cho độc giả. Mà thật, tôi không hoài công.
Tuồng hát tới xem hôm đó tên là tuồng
Hươu-chon-Tám, mà người ta thường kêu
tuồng chông Ngáo. Kỳ báo trước tôi có nói
chuyện anh đánh bợ. Theo cái luận lý
của ta của anh mà tôi đã kể thì tuy không
phải khen anh ta chứ cũng phải khen anh
ta là không thật, mà còn quá khờ nữa kia.
Nhưng trên đời đã có cái loại tuồng phản,
nên tôi có anh khờ quá thì lại có anh đại
khờ. Hươu-chon-Tám tức Ngáo, chính là anh
quá đại mà tôi sẽ đem ra nói hôm nay.
Ngáo ta có vợ. Vợ chàng mới rách cực
khắc. Một bữa kia chỉ vợ mới đi ông được
năm quan tiền nên anh mới anh phải đi
đem về đưa cho anh ta đi đi đi đi đi đi
kiếm tiền về sắm một cái áo. Anh ta ra
đi quyết một lòng nghe theo lời vợ mà làm
cho ra đời. Bật anh ta đi đi đi đi đi đi
gặp một ai bụng có hương thơm hoa
dương dãi. Anh ta cũng cũng cũng cũng
cười, thì lại ra đời thì đi đi đi đi đi đi
mình đến nhà chàng Ngáo. Anh ta là
tâm bộp, thì người ta đi đi đi đi đi đi
mình cũng cũng cũng cũng cũng cũng
mười, vì sự được như thế này và Phật
phật cho được sang sướng như thế.
Thế là Ngáo ta mới ra một ý kiến:
đi buôn chỉ cũng không mang tiền hơn đem
tiền đi cúng Phật, thì sẽ được... như thế
vay lợi và được sang sướng là khác. Ngáo
bèn theo đến chùa mà mua quan tiền vào
tên đức tượng Phật. Về nhà (tên chàng),
chi vợ nghe có giọng cười mừng đánh
đuổi Ngáo đi, báo phải đi cho được một
quan tiền lễ.

Ngáo đến chùa từ một sự, bộn thù chưa
cho là thắng trận, báo muốn đi tên Phật
thì có qua ngay bên Thiên-Trúc. Không
dám trở về nhà nữa, sợ vợ đánh thêm,
Ngáo ta bèn lòng mang gói tiền đường qua
Tây-phương Thiên-Trúc. Phật thấy gói
tiền đường đại cũng thương hại, bèn hiện ra cho
Ngáo, ban cho Ngáo tiền bạc rất nhiều mà
còn khiến Ngáo gặp một nhân từ duyên tiền
tân và làm đến quan lớn nữa kia.
Đó là một tuồng hát, nghĩa là một chuyện
bày đặt, nhưng tôi tưởng nó cũng có phần
có thể trở nên sự thật được, vì cái người
đại như chàng Ngáo, trong đời không phải
là không có. Nhưng có đến theo lối kể
của tuồng ấy thì là ra cái anh chàng Ngáo
kia đại quá mà hơn hẳn, cũng như cái
anh không quá lợi có thể không có. Đứng
nói thì đúng, chỉ sự việc thì lại đi đi đi đi
đến một một một một, ta thấy có chỗ chấp
âm mưu đầy những các bà các cô đi lễ
Phật lễ thành, mà trong số các bà các cô
ấy đã được mấy ai có đức tin mạnh như
chàng Ngáo? Họ đi lễ Phật lấy thành
mà vì túi họ đã tin có Phật có Thánh, chứ
đứng nói mang rằng Phật Thánh phải họ
cho. Có lẽ họ cho rằng họ không hơn chàng
Ngáo, chứ đi đến chàng Ngáo cũng Phật
mà có mục đích nhất định, còn họ, họ đem
đồng tiền mà mua lấy tiếng cười của bọn
thầy sãi. Bọn thầy sãi này đời đời các bà các
cô đi lễ, chắc không đời gì báo họ qua Tây
phương Thiên-Trúc tìm đức phước đức Phật
Thích-ca như bọn thầy sãi đi lễ báo chàng
Ngáo, nhưng bọn thầy sãi này ngày nay, chắc
ai không khinh các bà các cô nên thêm lòng
thiện ái cho chúng được nạp dưới
bóng Phật, vừa cười vừa hưởng bao nhiêu
của ngon vật lạ của các bà các cô.

Thành ra thì xem mấy buổi hát, tôi
phải tự hỏi: Không biết chàng Ngáo trong
tuồng là đại, hay là... hay là trong đời
còn có người đại hơn.

Lưu-hưng

